

Indult BETSBÖL Szombaton 12. Május. 1787.

A' míg a' Kardot ki-fenik; — penna Háború.

A' véres szemű Jantsárok még sem szüntenek meg minden nap Konitántzinápolyban a' Tsászár ablakai alatt fel-fzóval kiáltozni: hogy ők az utolsó tsep véreket-is készek ki-ontani, csak hogy sem a' törvénytől, sem a' Papoktól tanátsot nem kérvén, légyen háború! Ezen vad zengés nem kevés félelmek és kétszégeskedések közzé verték a' Tsászárt, mivel a' nép az által még jobban fel-zudúlván, a' belső zenebonától-is alig tartattatnak. Mivel pedig a' Diván a' Velentzei Tárfaság' részéről-is hadi készületeket szemlélt, a' napokban a' Velentzei Követ a' Rájfz-Effendihez (Státus Kancellárius) hívataték; ki azt mondá néki, hogy a' mostan támadható háborúval, vagy edgy részre sem hajlónak maradna, vagy

mellette állani kéntelenítettnek; igérvén edgyfers-
mind, hogy ha mellette maradna, és vele a' régi ba-
rátságban kívánna élni, a' Török Tsáfszár a' Tunis
adó-fizetés alól egészfzen fel szabadittaná. — Edgy
különös levél erősíti, hogy *II-dik József* ezen úttya-
ban Bukovinát-is meg-fogja látogatni, hogy ott a'
Moldavai határ-széleken minden-féle szükséges rende-
léseket tégyen; mivel ő Felsége valamint Moldavát,
úgy Oláh Országot — a' Török Birodalom' Európai
kertének leg-szebbik 2 Virágát, mint magát, el-
múlhatatlanul vizsgálja kívánnya. Edgy Levélből olva-
som (ha híhető) hogy már a' Muszka Tsáfszárné Ki-
ovból Kerfonésusba indúlt, és a' F. Tsáfszár-is útban
légyen Kerfonésus felé; honnan vizsgálja jöven, Béts-
ben fog a' **II-dik NAGY KATHARINA** a' **II-dik
NAGY JOSEFNEK** Udvarlására lenni. A' fő Ka-
marás *G. Rosenfeldi Orsini Úrról* mondanik, hogy
már a' F. Tsáfszártól parantsolator vett volna, melly-
szerént Sembrunban, Luxenburghban, a' Tsáfszárnének
el-jövetelére minden készülleteket meg-tégyen, és
mind a' két Udvari Játék néző házak fel-ékesítve igen
szép Komédiákra készüljenek. — A' min az egész
Világ bámúl, ezt erősítik némellyek, hogy a' Tö-
rök önként jámbor emberre akarván lenni, a' F. Tsá-
fszárnak minden határszéleken tett kívánságait békes-
ségesen tellyesíteni kívánnya, és Moldavának és Oláh
Orzágnak nagyobb részét által engedi; mellyben a'
F. Tsáfszár vizsgálja jöveletekor magát bé-iktattatván,
a' jobbhagyok hiteket és hívségeket le-fogják tenni.
(Es mind ezek nem szép álmok-é?) Meg-untam már
a' bizonytalan háborúról hazudni, látsuk, mik az

Elegyes Tudóstársok.

A' Pruszfszus Király a' Halberstadtban a' Boni-
fácius és Mauritius neyén lévő papi-társaságot, (hól

4. R. Kathólikus Káptalanbéli Urak vagynak, a' többi pedig Protestáns) nem régiben edgy Rendbéli (Ordo) kereszttel ajándékozá-meg. A' Rend' tzieme áll edgy fejer püspöki kereszttől, mellynek közepében edgy sárga mezőn edgyik felől a' fekete Saks, más felől a' két fellyül említett Szent ábrázoltatik, és ez veres karmasín pántlikán fog-vifeltetni. — Már most más Püspökökről-is hallatik a' hír, hogy a' Német Országí Fő-Püspökök' gyülekezetéhez kívánnyák adni magokat, nevezetesen a' Fráysingi Püspökről bizonyosnak lenni íratik ezen szándék. — Mivel a' Baváriai Palatinátus Valasztó-Papi-Fejedelme a' maga hatalma alatt lévő Protestáns Prédikátoroknak nem akarja vala meg-engedni, hogy ezek Synodust tartanának; ez eránt edgy Birodalmi-Tanátsbéli végezés botsáttatott, mellyben ez íratik; „Minthogy a' F. Tsászár a' Baváriai Papi-Fejedelemnek a' Protestánsok' Synodusza ellen bé-adott okait nem találja elégségeknek; és mivel a' Papi-Fejedelem maga-is által-láthattya, hogy melly fokkal jobb volna az; ha a' Protestáns Papok öszve gyűlvén a' magok terheknek okát edgyütt adnák-bé, és a' melly terhek ok nélkül valók, azokat-is a' Papi-Fejedelem Úrnak edgyütt eleibe terjeszthetnék; kegyelmesen meg-engedte ő Felsége, hogy a' Réformátus Papság, edgy Papi-Fejedelemtől küldetett Komissáriusnak jelen-létében Synodust tarthasson, és ennek végben meneteléről ő Felségét 2 hónapok alatt tudósítsa. — Kátsáról még a' múlt hónapnak 24-dikén azt írják vala, hogy edgy Lembergöl jött sebes postla által Királyi Komissárius SZENTIVÁNYI Úr ő Excellentziájának, hírvül adarott vala, hogy mivel ő Felsége Kersonéfsusból lejendő vizsza jöveletekor Veretzke, Munkáts, Kassa, Tokaly, és más Bánya Várasokon

kon szándékozna visszajöni, a' Distr. Komissáriusok által az utakat szabattassa-ki, és annak le-írását ö Felségének küldje utánna. — Hogy Máramorosban a' fok Tolvajok' istentelen tzejloknek gát vettek, Munkátsról a' *Prájszok* Regimentjéből Szigetre utazott edgy fegyveres Kompánia, és itt más szükséges rendelések-is tétettek. — Pest Vármegyében Róka nevű faluban Febr. 22 dikre viradolag edgynehány béjegezett lelki-isméretű Selmák a' Plébánus' házára utván, Szakátsnéja, és szolgálójával edgyütt megölelék, minden drágább jószágát, és az Ekklesiának őrizete alatt lévő 1000 forintját el-vivék. *Quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames!* etc. — Edgy kevéssel irgalmasabb; de chez hasonlító istentelenség történék Kárinthiában-is a' napokban, hól edgy Plébánusra 3 tolvajok éjszakának ideien ráütván, midőn a' Papnak, Gombojogba kötözve, száját bé-petsélteték volna, a' szolgálot tsókokkal, és fenyegetődzésekkel arra vevék, hogy a' költsökat elé-adá. Ekkor minden drágább jószágokat özve rakván, jó éjszakát kívánának, 's el-menének. — Köszönöm az ilyen jó éjszakát!!! — Aprilisnek 26-dikán *Blasovits Antal* Ur, Buda Várossának Fő-Kameráriusává tétetett. — Torontál Vármegyének eddig volt Fő-Notáriusá *Kiss Gergely* Ur, a' maga hív, és alkalmas szolgálatajára nézve, a' Temesvári Kerületben lévő T. Királyi Kommisszion 800 f. fizetés mellett Titoknaknak tétetett. — *Béts. 22. Apr.* Az *Éva* nagyra vágyó Leányi közzül edgy legbolondabb módit-is mohon kapó afzfzonyka, az ö Felsege parantsolatjával igen kevésetgondolván, edgy pántlikás Kalappal (mellynek kerülete még edgy láb-bal vala hosszabb, mint azok-é a' sertés hufsal ke-rek-edök-é, kik útfzát szeprenek) bémegy. Vasárnap

a' Templomba. Edgy Fráter, ki még a' Tsáfszár parantsolatját el-nem felejtette vala, hozzá menyén monda: vagy a' Templomból ki-mennyen, vagy kalapját le-végyc. Ezaz elsőt választván, nagy vakmerőül panaszra mégyen a' Plébánushoz. Mi létzen a' dologból — ilyen időben, midőn olly fok tudós és világos Plébánus Urak vagynak, tsak alig találná-ki valaki, a' Plébánus Úr az aszszonynak azt felelé: hogy — — a' következő Vasárnap azon Kalappal a' Templomban jelennek-meg. — Pétsről íratik, hogy a' múlt hónapokban G. Bathyáni Úrnak Tisztartója 12 ezer forintokat aranyban, és Bankó-tzednlákban hozván Béts-felé, nagy Váfonynál a' tüzes-menkö Kotsiját meg-űtvén, két kerekét, és a' kotsinak felét öszve-szaggatta; még-is sem az aranynak, sem a' Bankó-tzeduláknak semmi bajok nem esett. — Elmenetele előtt a' Monárkha sétál edgykor a' Bástya körül, 's talál edgy víz merítő mezüláhos Leánykára, 's kerdi tőle: ki Leánya volna? nékem, szól a' Leányka, nints atyám, meg-hólt, tsak az édes anyyámmal lakom. Hát attyád mitsoda ember volt? kerdi a' Monárkha — a' Tsáfszár szolgálatjában hólt-meg, és már most anyám aszszonynak tsak 100 forint pensiót adnak, és ábból tartya magát, és minket gyermekeit négyen. Hát miért nem jelentitek magatokat a' Tsáfszárnál, hogy rendelne több-fizetést? — Jaj Uram! nem esmeri az Úr ezt a' Tsáfszárt, e' még azt-is elveszi az emberektől a' mijek van: nem hogy adna valakinek. El-mosojodik a' Tsáfszár, 's azt mondja a' Leánykának: A' Tsáfszár tsak azoktól veszi-el a' fizetést, a' kiknek igen fok van, és nem érdemlik; de a' hól szükséges, igen szívesen szokott adni: meny-el azért hónap hozzája, és fogod tapasztalni, hogy ő az ilyen szegény árváknak mind édes attyok — ne most ez a' pénz (aranyok voltak) irása instántziát,

és menybe holnap hozzája. Más nap 300 f. pensét nyere az özvegy. — A' Monárkhának Brünben-létében elé-áll a' Posta Kotsi, hogy induljon, és útját tovább folytatssa, midőn az ott lévő *Gubernium*' háza előtt menne, szól a' Kotsisnak véletlenül, hogy álljon-meg: meg-áll, és a' Monárkha le-szálván, a' Tanács közzé üle, és ott Présideáltván, dél utáni 1 óra után fel-üle az addig ott várakozott kotsira, 's el-mene. — Minden F. Ts. és K. Igazgató-székekhez és Táblákhoz ezen parantsolat tétetett vala, hogy az ő Felsége' visszfa jöveteléig, az ő Felsége köz igazgatásától fogva költ parantsolatokat, és azoknak tellyesíttefeket (az az 22 esztendőktől fogva) íze-pen le-írva adják-bé. Ebből a' Politikusok külömb külömb féleket jövendölnek; de az okosabbak azt mondják, hogy ezekből *Ferentz Fő-Hertzeg* fogna taníttatni — azonban ugyan azon edgy dolognak több okai lehetnek. — Ez-is a' Török Háborúhoz tartozik, a' mit most olvasok: hogy a' Besszarábiai és Lengyel Országi széleken 150 ezer törökök vagynak fegyverben. — Az újj Kersonésusi levelek pedig még sem szünnek-meg azt erősíteni, hogy a' Koronázásra itten szörnyű készületek tétetnek: akár melyiket lehet hinni-is, nemis — majd szól a' dolog önként magától igazat. — A' Lisabonai hírek szerént, a' Királynénak gyontató Papja ki edgy szersmind Thesaloniai Puspök-is, a' maga Fő (Inquistori) Eretnek-nyomozói székebe a' múlt hónapnak 16-dikán ült — és az ő balkeze felől lévő Eretnekeket onnan küldi — a' hová — akarja. — A' Bétsben-múlatozó nagy Britanniai Minister G. Rájt Úr, a' napokban edgy Londoni Kurirtól vett Levélre Hertzeg *Kaunitz*hoz men-vén, minekutánna hoszfazon beszéltetnek volna, leg-ottan edgy Kurir küldeték a' Felséges Tsáfszár után
 olly

olly parantsolattal, hogy még ő Felségét Lemberg körül utól-érje, és a' petsétes levelet által adja. — Baj van! ezek közt a' mostani környül-állások közt, mint edgy leg-főbb tengeri Hatalmaságnak az Anglusnakis kellett az ellenkező részek közzül valamelyik mellé állani, és most azért járnak Bétsből Londonba, 's meg-vizsza fordítva annyit a' petsétes Levelet hordozó Kurirok. A' Frántziának az Anglus halálos ellensége, 's az-is ennek; azért tsak alig ha a' mi Udvarunk frigyessévé nem léfzen. Ha az? majd megdolgozza Rodné megint a' Frantzia *Delágráfszokat*. Ezen vélekedésnek igazságát az-is erősíti, hogy a' Londoni Udvar a' Páridival, edgy bizonyos kikötőhely felett, megint öfzve háborodott. — Meg-esmerik azt minden nyelven írók, hogy a' mi a' gyomor' szükségait, és az áldott természet önként adott ajándékait illeti — a' Magyar föld a' Gosen földje; mert edgy minap olvasott szám-vetés szerént, tsak Austriába minden ezftendőben leg-alább 600 ezer Pofonyi mérő (2 véka) minden féle gabonát adnak; hát fertést — noha disznó itt-is elég van — Jubot, ökröt, dohányt, bort 's t.; mellyért noha mi-is idegen dolgokat; kávét, nádmézet 's t. vészünk; még-is minden ezftendőben leg-alább edgy milliomot nyer Magyar Ország a' belőlle ki-vitt termékért — hát a' Harmintzad!! — A' Német Orzági éhség alkalmatosságával 1770. és 1771-ben a' szomfzéd tartományoknak 4 milliom mérő magyar búzával szolgálnak; hát ha még kolumpért ültettünk volna, mennyit nem adhattunk volna nekik!! — A' Büsing héti Leveleinek 17-dik darabja szerént, a' Muszka Bírodalomnak számba vett népe 26 milliom 618148. élő fejekre mégyen; a' Papokat, Katonákat, Tanulókat, Tisztviselőket, más Országokból ott korhelkedőket ide nem számlálván; kiknek szá-

számával bizonyosan 30 milliomra könnyen fel-hág.
 — Az új Törvény könyvnek szerzője Konsiliárius
Késs az arra írt magyarázatot már minden német Au-
 striai Birodalombéli ítélő székekhez el-küldötte, és a'
 mint a' számvetés szeretői fel-számlálták, ez által 20
 ezer arany árrú reménységtől tápláltatik. Az ilyen Spe-
 kuláció bizonyosan meg érdemli, hogy világot lásson.
 Lehetne ugyan ellene azt mondani: miért nem dol-
 goztattak értelmesebben a' Törvények, hogy ne
 kellett volna magyarázat néki? Talám csak azért,
 hogy a' szerző ennek magyarázattya' árrával a' sebit
 tölthesse? Minden láttya, hogy az illetén kérdések
 csak irástudatlanaktól származnak. *Slendrián* (ez ez
 ellen az új Törvény könyv ellen írt könyvnek titu-
 lusa) hasonlóképpen a' Törvényes könyv' magyará-
 zattyaról tudósította a' Publikumot, és a' mint hallat-
 tik, igen rajta vagyon, hogy edgy törvény-ró sinor
 mértékkel szolgáljon a' Publikumnak. Leg-közelebb
 megint edgy könyve jöve világra *Slendriánnak* illy ti-
 tulus alatt: az új törvény szerént való Bíró — v —
Slendriánnak 3-dik darabja. 20 kr. — A' mit *Horá-
 tzius* a' gondról írt, hogy a' rezes orrú hajók sem
 repülhetnek-el előlle; szerelemről mondhattuk már
 ma Bétsben. Itt olly Dáma módi állott-fel, hogy
 a' Hintónak bakját, hól a' kotsis ül, a' hintó teteji-
 nél fokkal magassabbra tsináltatják, úgy hogy, ha
 a' Kotsis 300 ezerszer visszsa-tekint-is, az egész hi-
 stóriából semmit sem tud: mi *paszirozik* a' Hintóban,
 és a' Hintó-is edgy ember magasságra lévén, de ki
 kukutsálná a' ben ülőket. — A' F., Ts. és K. Lotté-
 ria új lábra állítatik, és éppen arra, mellyen a'
 Hollandiai Lottéria áll.